

tuturor, în deplin acord cu o concepție regizorală unitară și convingătoare, în ansamblul ei. Căci mina sigură, experimentată a lui George Zaharescu se recunoaște pretutindeni, de la naturațea mișcării solistice și pînă la compoziția picturală și expresivă a scenelor de grup. (Chiar și a aceluia unde regizorul nu a putut depăși artificialul unei partituri defectuos concepute, conform prejudecății de-

sucte că în genul liric finalul de act trebuie să aducă la rampă întreaga trupă.)

Iată deci că *Leonard*, una dintre operele de calitate cu care repertoriul românesc s-a îmbogățit în ultimii ani, a dobîndit prin această nouă montare o "versiune scenică" menită să-i consolideze și să-i amplifice succesul.

Luminița Vartolomei

Cu dirijorul

PAUL POPESCU

despre

- **întîlnirea cu opera**
- **muzica de film**
- **repertoriul simfonic**

De mult — mult înainte de premiera *Hamlet*-ului de Pascal Bentoiu — doream să stau de vorbă cu dirijorul excepțional care este Paul Popescu. Dintotdeauna m-a uimit marea varietate de stiluri componistice și de perioade de creație cuprinse în programele sale. Într-o vreme, aproape toate primele audiții ale lucrărilor românești contemporane le-a tălmăcit el; lucrări ce poartă semnăturile lui Doru Popovici, Ștefan Niculescu, Cornel Țăranu, Aurel Stroe, ca să nu mai vorbim de Mihail Jora, Mibail Andricu, Zeno Vancea, Dimitrie Cuclin, Anatol Vieru, sînt legate definitiv, prin excelente tălmăciri, de numele lui. Muzica modernă de peste hotare — Schönberg, Alban Berg, Webern — a fost făcută cunoscută melomanilor noștri printr-un ciclu prezentat în urmă cu zece ani tot de Paul Popescu, în colaborare cu orchestra Filarmonicii „George Enescu” și cu corul „Madrigal”. În sfîrșit, în 75 sau 80% din filmele românești, la capitolul dirijorul orchestrei, figurează iarăși numele lui Paul Popescu.

— Știam că în primii ani de Conservator studiați, ca materie principală, pianul. Fîresc, după încheierea studiilor, urma să deveniți solist. Ce s-a întîmplat pe parcurs, că v-ați consacrat dirijatului?

— Eram înscris și la secția de dirijat, la clasa lui C. Silvestri. Din fericire pentru

mine, am ajuns, în scurt timp, la concluzia că, pe lângă atracția netă pe care mi-o inspira dirijorul-profesor, și posibilitățile mele de exprimare se arătau mai mari pe calea baghetei. Aveam senzația, pe care dealtfel o resimt și acuma, că aici, în acest domeniu, pot cuprinde toată muzica, cu fascinația armoniei ei, indiferent de curentul căruia îi aparține; eram de asemenea convins că înțeleg, sau mai exact că pot să înțeleg, mai degrabă și mai deplin, perioada de experiment pe care o trăim în muzică, în secolul nostru.

— Într-o vreme, destul de lungă pare-se, erați profilat numai pe genul simfonic; mai niciodată nu vă lipsea din program o primă audiție românească sau străină, dar nici o piesă de rezistență din repertoriul clasic (în sensul larg al cuvîntului). Spuneți-mi, dar, care este genul dumneavoastră preferat?

— *Romanticii, clasicii, preclasicii... Poate că sînt, prin excelență, un romantic.*

— Cum explicați, atunci, nenumeratele prime audiții românești?

— *O parte din ele m-au convins din capul locului că sînt valoroase. Mă gîndesc, de pildă, la o seamă de lucrări ale compozitorilor Doru Popovici, Șt. Niculescu, M. Andricu, Z. Vancea... Altele mi le-am apropiat din curiozitate. Toate laolaltă, însă, mi le-am apropiat din dorința de a face cît mai cunoscută și prețuită, după cum și merită, componistica românească. De aceea, foarte adesea, ea se află și în programele mele de peste hotare.*

— De opt ani, dacă nu mă înșel, ați abordat genul operă. V-a determinat ceva anume, sau, pur și simplu, întîmplarea?

— *Și una, și alta. În repetatele concerte pe care le-am susținut în câteva capitale europene de mare tradiție muzicală, am avut prilejul să cunosc mai bine pe un Karajan, un Barbirolli, un Mehta, un Maazel. Toți acești mari dirijori n-au neglijat deloc acest gen mai popular, ca să zic așa. Și, evident, ca romantic ce mă recunosc și ca un veșnic îndrăgostit de muzică, era firesc să mă angajez în aprofundarea lui Verdi, Mozart, Wagner...*

— A propoz ! Moare opera ?

— Defel. Cind e cîntată bine, se bucură de un succes uluitor. Totuși, o problemă actuală a muzicii de operă nu poate fi trecută cu vederea : caracterul ei teatral, scenic, dramatic. De aici, necesitatea unei mai accentuate atenții pe mizanscenă, pe îmbinarea elementului muzical cu cel dramatic. Opera își va demonstra astfel, cu atît mai mult, forța de expresie și de dăinuire.

— Ce spune dirijorul de simfonie, cînd e confruntat cu un text de operă ?

— Că este destul de complicat. El nu are aici de-a face doar cu o orchestră, ci cu ansambluri mari, cu colective în care se produc soliști, fiecare cu personalitatea lui distinctă etc.

— Ce spune dirijorul de operă cînd face film ?

— Muzica de film este o a treia meserie a mea. Aici sînt presat permanent, pînă la obsesie, de elementul timp. Cu metronomul

într-o mîină, cu bagheta în alta și cu ochii împărțiți între imagine și partitură. La început a fost incomod. Acum m-am obișnuit, aș putea spune că îmi este la îndemină. Și, de ce n-aș recunoaște-o, îmi place.

— Văd că n-ați renunțat la repertoriul simfonice...

— Nici n-aș putea fără Beethoven. Bruckner, Mahler, Mozart. După cum bine spuneati, dirijez frecvent concerte simfonice cu filarmonicile din Timișoara, Cluj-Napoca. Iași, București, Geneva, Paris, Madrid, Budapesta, Praga, Atena, Ankara etc.

— La programul încărcat pe care-l aveți, s-ar părea că vă este răpit timpul liber. Totuși, ne întîlnim destul de des ca spectatori la concerte, la operă, la cîte o premieră de film.

— Cînd îți iubești meseria cu pasiune, îi inchini, cu bucurie, și timpul liber...

Doina Moga

FOTOCRONICA

Teatrul Maghiar de Stat din Timișoara, „Glembay Ltd“ de Miroslav Krleza. Regia : Mihai Berechet. Scenografia : Dusan Ristić din R. S. F. Iugoslavia. În fotografie, Szinka Karoly și Fabian Ferenc.

